

prima instanță: A.Cerbu  
(Judecătoria Bălți)  
instanța de apel: T.Duca, S.Procopciuc, E.Grumeza  
(Curtea de Apel Bălți)

DECIZIE

11 ianuarie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al  
Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președinte, judecătorul: Valeriu Doagă

Judecătorii: Ion Druță, Iurie Bejenaru

examinînd recursul declarat de Ștefîrța Adelina,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Universitatea de Stat „Alec Russo”, împotriva Adelinei Ștefîrța privind întoarcerea executării efectuate în temeiul titlului executoriu nr.2-248/2013 din 24.04.2013, inclusiv a cheltuielilor de judecată, cheltuielilor de executare, și cererea reconvențională înaintată de Adelina Ștefîrța împotriva Universității de Stat „Alec Russo”, privind încasarea prejudiciului,

împotriva încheierii Curții de Apel Bălți din 25 octombrie 2016, prin care s-a respins cererea de repunere în termen a apelului declarat de Ștefîrța Adelina,

c o n s t a ț ă;

La 02 aprilie 2015 Universitatea de Stat „Alec Russo”, s-a adresat în instanța de judecată cu cererea de chemare în judecată către Adelina Ștefîrța privind întoarcerea executării silite.

În motivarea acțiunii reclamantul Universitatea de Stat „Alec Russo”, a indicat, că prin hotărârea Judecătoriei Bălți din 24 aprilie 2013 și prin decizia Curții de Apel Bălți din 18 septembrie 2014 a fost admisă cererea de chemare în judecată a Adelinei Ștefîrța către Universitatea de Stat „Alec Russo”, privind anularea ordinelor de angajare și a ordinului suplimentar nr.05-596 din 30.11.2009, restabilirea în funcția de conferențiar universitar la Catedra de teorie și dirijat, Facultatea de Muzică și Pedagogie Muzicală; obligarea Universității de Stat „Alec Russo”, să publice dezmințiri pentru faptul concedierii și aducerea scuzelor în ziarul „Făclia”; încasarea salariului pentru absența de la locul de muncă; încasarea sumei suplimentare pentru întârziere de achitare a salariului; încasarea coeficientului de inflație, încasarea prejudiciului moral, încasarea cheltuielilor pentru asistența juridică, în total suma de 111 932,41 lei și suma de 3827 lei.

Hotărârea judecătorească a fost dispusă spre executare imediată și a fost executată în mai multe etape.

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 18 martie 2015 au fost casate hotărârea Judecătoriei Bălți din 24.04.2013 și decizia Curții de Apel Bălți din

18.09.2014 în partea în care acțiunea a fost admisă. Instanța de recurs a omis să se pronunțe asupra întoarcerii executării hotărârii anterior executate.

Cere, reclamantul întoarcerea executării hotărârii Judecătorei Bălți din 14 aprilie 2013, obligarea Adelinei Ștefîrța să restituie suma de 130 464,72 lei.

Prin încheierea Judecătorei Bălți din 04 noiembrie 2015 a fost respinsă cererea lui Timur Kovaliov avocatul Adelinei Ștefîrța privind atragerea executorului judecătoresc Ludmila Lupol în calitate de intervenient accesoriu.

Ulterior, Ștefîrța Adelina a înaintat cerere reconvențională împotriva Universității de Stat „Alec Russo,, privind încasarea prejudiciului.

În motivarea cererii reconvenționale reclamanta Adelina Ștefîrța a indicat că, prin ordinul nr.05-03 din 06.01.1999 a fost angajată în calitate de lector- asistent la Catedra teorie și dirijat pe un termen nedeterminat. La 28.11.2000, pîrîtul a emis ordinul nr.05-455 prin care a fost considerată aleasă prin concurs pentru suplinirea posturilor vacante pe un termen de 5 ani.

Consideră că, acest ordin a fost emis cu încălcarea gravă a Codului muncii, deoarece legislația muncii la acel moment nu permitea stabilirea arbitrară a unui termen de angajare în câmpul muncii, dacă persoana a fost angajată inițial, pe un termen nedeterminat.

La 21.12.2004 a fost emis ordinul nr.05-618 prin care a fost considerată aleasă prin concurs pentru suplinirea postului vacant de conferențiar universitar pe un termen de 5 ani, începînd cu 15.12.2004, iar la 30.11.2009 a fost emis ordinul nr.05-569, prin care a fost eliberată din funcția deținută începînd cu 14.12.2009 conform art.82 lit. f) Codul muncii.

Indică că, în cererea privind întoarcerea executării silite, se invocă faptul că a fost dispusă spre executare imediată hotărârea Judecătorei Bălți, fiind executată în mai multe etape.

Ca rezultat al acțiunilor ilegale ale reclamantului ea a fost cea care a avut de suferit moral și a suportat cheltuieli materiale.

Mai mult ca atît, după emiterea ordinului de concediere, despre acest fapt a aflat întreg colectivul didactic universitar și acest fapt a afectat-o moral.

Fiind conferențiar universitar, nu poate achita cotizația de membru în ISM, cu sediul central în Australia, și nu poate participa la conferința anuală de specialitate a acestei organizații, precum și la alte activități profesionale.

Cere, încasarea din contul Universitatea de Stat „Alec Russo,, în beneficiul său a prejudiciului în mărime de 79120,76 lei, prejudiciului moral în mărime de 18 000 lei și coeficientul inflației pentru întreaga perioadă de neachitare în sumă de 5148,89 lei, 0,1% la sută din suma neîncasată 491 zile în sumă de 54 958 lei.

Prin încheierea Judecătorei Bălți din 22 aprilie 2016 a fost respinsă cererea Universității de Stat „Alec Russo,, privind asigurarea acțiunii.

La 10 mai 2016 Universitatea de Stat „Alec Russo,, a înaintat cerere de concretizare a sumei, prin care au concretizat suma debitoare care constituie suma de 242 397,13 lei.

La 10 iunie 2016 Universitatea de Stat „Alec Russo” a înaintat cerere de concretizare, prin care a solicitat încasarea sumei de 136 359,82 lei.

Prin hotărârea Judecătorei Bălți din 29 iunie 2016 acțiunea înaintată de Universitatea de Stat „Alec Russo,, a fost admisă, s-a încasat de la Adelina Ștefîrța în beneficiul Universitatea de Stat „Alec Russo,, a sumelor de 115 759,41

lei, bani transferați în temeiul executării titlului executoriu; suma de 20 600,41 lei cheltuieli de executare aferente executării titlului executoriu; suma de 4058,47 lei cheltuieli de judecată.

Cererea reconvențională înaintată de Adelina Ștefîrța a fost respinsă.

La 26 septembrie 2016 Adelina Ștefîrța a depus cererea de apel împotriva hotărârii primei instanțe, cerând admiterea apelului, casarea hotărârii. În cererea de apel apelanta a solicitat repunerea în termenul de declarare a apelului.

Prin încheierea Curții de Apel Bălți din 25 octombrie 2016 s-a respins repunerea în termen a apelului declarat de Ștefîrța Adelina.

S-a restituit apelul declarat de Ștefîrța Adelina împotriva hotărârii Judecătorei Bălți din 29 iunie 2016.

La 01 decembrie 2016 Ștefîrța Adelina a declarat recurs împotriva încheierii instanței de apel din 25 octombrie 2016, solicitînd admiterea acestuia, casarea integrală a încheierii contestate cu emiterea unei noi decizii privind repunerea în termen a cererii de apel.

Recurenta în motivarea recursului a invocat că încheierea instanței de apel este ilegală, fiind emisă cu încălcarea normelor de drept procedural.

Mai invocă recurenta că, a fost plecată peste hotarele țării, în interes de serviciu, iar avocatul Timur Kovaliov nu a avut datele de contact unde se afla dînsa. Prin urmare, avocatul Timur Kovaliov nu a depus cerere de apel împotriva hotărârii Judecătorei Bălți din 29 iunie 2016.

Indică recurenta că cu dispozitivul hotărârii primei instanțe a făcut cunoștință la 26 septembrie 2016. Dat fiind faptul că a omis termenul de 30 zile de contestare a hotărârii din 29 iunie 2016 a Judecătorei Bălți a solicitat repunerea în termen a cererii de apel.

Ședința instanței de apel a fost numită pentru 25 octombrie 2016, iar citația a primit-o cu aviz recomandat la 02 noiembrie 2016, astfel consideră recurenta că instanța de apel a examinat cererea de repunere în termen a apelului în lipsa sa, încălcîndu-i-se dreptul de acces la justiție.

Mai invocă recurenta că avocatul Timur Kovaliov nu a avut împuterniciri să o reprezinte în instanța de apel, și primind citație pentru ședința instanței de apel din 25 octombrie 2016, nu a fost înștiințată despre acest fapt.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) CPC, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 3 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins cu menținerea încheierii instanței de apel din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 427 lit. a) CPC, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Conform art. 236 alin. (5) lit. a), b), alin. (8) CPC, instanța de judecată va întocmi hotărârea integrală dacă participanții la proces, în termen de 30 de zile de la pronunțarea dispozitivului hotărârii, solicită în mod expres acest lucru.

Termenul de 30 de zile este un termen de decădere; participanții la proces, în termen de 30 de zile de la pronunțarea dispozitivului hotărârii, depun cerere de apel. Hotărârea integrală se remite participanților la proces în termen de 5 zile.

În conformitate cu art. 362 alin. (1) și (3) CPC, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel. Repunerea în termen de apel se face de către instanța de apel în cazurile și în ordinea prevăzute de art. 116 CPC.

Conform art. 116 alin. (1) și (3) CPC, persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță. La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului. Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documente respective etc.).

Din materialele dosarului rezultă că, apelanta Adelina Ștefîrța nu a fost prezentă la pronunțarea hotărârii, însă la examinarea cauzei a fost reprezentantă de către avocatul Timur Kovaliov (f.d.142), conform procesului-verbal din 29 iunie 2016.

La 06 iulie 2016 în adresa Adelinei Ștefîrța a fost expediată copia dispozitivul hotărârii din 29 iunie 2016 (f.d.145).

La 26 septembrie 2016, Adelina Ștefîrța a depus apel împotriva hotărârii menționate, solicitînd admiterea apelului, casarea hotărârii Judecătoriei Bălți din 29 iunie 2016, cu emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii inițiale și de admitere a acțiunii reconvenționale. Totodată solicitînd repunerea apelului în termen, în acest sens motivînd că, a aflat despre existența acestei hotărâri la data de 26 septembrie 2016.

Prin încheierea Curții de Apel Bălți din 25 octombrie 2016 s-a respins repunerea în termen a apelului declarat de Ștefîrța Adelina.

S-a restituit apelul declarat de Ștefîrța Adelina împotriva hotărârii Judecătoriei Bălți din 29 iunie 2016.

Reține Colegiul că, deși recurenta Ștefîrța Adelina a solicitat repunerea în termenul de declarare a apelului, aceasta nu a indicat în cererea de apel motivele cu anexarea probelor concludente ce justifică omiterea acestuia, referindu-se doar că a făcut cunoștință cu dispozitivul hotărârii Judecătoriei Bălți din 29 iunie 2016 abia la 26 septembrie 2016, la cererea dânzei din 26 septembrie 2016.(f.d.148)

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că acest motiv nu poate fi apreciat ca fiind unul justificativ, or, recurenta Ștefîrța Adelina trebuia să depună toată diligența necesară de a se informa la timp de soarta dosarului și să declare apel în termen.

Or, în conformitate cu art. 56 alin. (3) Codul de procedură civilă, participanții la proces sunt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. În cazul abuzului de aceste drepturi sau al nerespectării obligațiilor procedurale, se aplică sancțiunile prevăzute de legislația procedurală civilă.

Articolul 61 alin. (1) Codul de procedură civilă expres prevede că părțile sunt obligate să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. Instanța judecătorească pune capăt oricărui abuz de aceste drepturi dacă prin abuz se urmărește tergiversarea procesului sau inducerea sa în eroare.

Argumentul recurenteii precum că, instanța de apel i-a încălcat dreptul de acces la justiție, prin faptul că Curtea de Apel Bălți a respins cererea de repunere în termen a cererii de apel în lipsa sa, care nu a fost înștiințat în mod legal, despre data, ora și locul examinării cererii de apel, nu poate fi reținut, deoarece, după cum rezultă din actele pricinii instanța de apel a respectat procedura de citare legală a participanților la proces, expediind în adresa părților, inclusiv avocatului Timur Kovaliov care i-a reprezentat interesele Adelinei Ștefîrță în instanța de fond, citația pentru ședința din 25 octombrie 2016 (f.d. 159), pe care ultimul a recepționat-o contra semnătura, la 18 octombrie 2016.

Mai mult, argumentul recurenteii precum că a fost plecată peste hotarele țării, în interes de serviciu, iar avocatul Timur Kovaliov nu a avut datele de contact unde se afla dînsa. Prin urmare, avocatul Timur Kovaliov nu a depus cerere de apel împotriva hotărîrii Judecătorei Bălți din 29 iunie 2016, este neîntemeiat, deoarece nefiind administrate probe pertinente și admisibile, care să evedențieze în mod clar data sau perioada de timp în care recurenta se afla/nu se afla pe teritoriul Republicii Moldova, iar omisiunea de a-și proba propriile pretenții nu poate fi imputată instanței de judecată.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție conchide că, instanța de apel corect a ajuns la concluzia privind respingerea cererii de repunere în termen a apelului, cu dispunerea restituirii cererii de apel.

În acest context, instanța de recurs consideră că, la caz soluția instanței de apel este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul art. 6 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, avînd în vedere că, prelungirea nejustificată a termenului pentru exercitarea recursului ar împiedica rămînerea irevocabilă, ca urmare a expirării termenului de atac, a hotărîrii judecătorești emise în instanța de fond și ar leza, în acest mod principiul securității raporturilor juridice.

În hotărîrea CEDO pronunțată în cauza Ponomaryov vs Ucraina (03 aprilie 2008), Curtea Europeană a notat că, deși în speță nu era vorba despre desființarea unei hotărîri judecătorești definitive și irevocabile în urma admiterii unei căi extraordinare de atac în lumina unor circumstanțe nou descoperite, ci de redeschiderea unui proces prin repunerea în termenul de introducere a unei căi ordinare de atac, totuși, reînnoirea acestui termen pentru motive neconvingătoare, reprezintă o decizie care ar putea înfrînge principiul securității raporturilor juridice într-un mod similar cu o cale extraordinară de atac.

Astfel, reglementări similare au fost statuate de către înalta Curte și în cauzele Ceachir vs Moldova, Popov vs Moldova și Melnic vs Moldova, în care s-a menționat că, prin neaducerea vre-unui motiv pentru prelungirea termenului de depunere de către părți a unui act procedural, instanțele judecătorești naționale au încălcat dreptul la un proces echitabil.

Din considerentele menționate și avînd în vedere faptul că încheierea instanței de apel este întemeiată și legală, iar temeiurile invocate în cererea de recurs sînt neîntemeiate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul declarat de recurenta Ștefîrță Adelina și de a menține încheierea Curții de Apel Bălți din 25 octombrie 2016.

În conformitate cu art. 427 lit. a) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e :

Se respinge recursul declarat de către Ștefîrța Adelina.

Se menține încheierea Curții de Apel Bălți din 25 octombrie 2016, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Universitatea de Stat „Alec Russo”, împotriva Adelinei Ștefîrța privind întoarcerea executării efectuate în temeiul titlului executoriu nr.2-248/2013 din 24.04.2013, inclusiv a cheltuielilor de judecată, cheltuielilor de executare, și cererea reconvențională înaintată de Adelina Ștefîrța împotriva Universității de Stat „Alec Russo”, privind încasarea prejudiciului.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președinte, judecătorul

Valeriu Doagă

Judecătorii

Ion Druță

Iurie Bejenaru